

ДВНЗ «Київський електромеханічний
коледж»

«Жінка з серцем калиновим»
Ліна Костенко

Не бійся правди, хоч яка гірка,
не бійся смутків, хоч вони як ріки.
Людині бійся душу ошукать,
бо в цьому схибиш – то уже навіки.

Ліна Костенко

Ліна Василівна Костенко народилася 19 березня 1930 р. у м. Ржищеві на Київщині в родині вчителів. 1936 р. родина переїхала до Києва, де Ліна закінчила школу на Куренівці і ще школяркою почала відвідувати літературну студію при журналі «Дніпро», який редагував Андрій Малишко. Ці скупі дані біографічної довідки стануть хвилюючими поетичними мотивами, коли авторка згодом розповість у віршах про біженські дороги воєнних років і про "балетну школу" замінюваного поля, по якому доводилося ходити, і про перший — написаний в окопі — вірш.

Була однією з перших і найпримітніших у плеяді молодих українських поетів, що виступили на межі 1950—1960-х років. Період так званих «шістдесятників» створив новітні стилі в українській літературі, змусив творити щось нове, атипове, щось авангардне, але, як і завше, безжальне та максимально критичне щодо влади та тодішнього режиму.

Найпопулярніші книги автора:

Збірки її віршів «Проміння землі» (1957) та «Вітрила» (1958) викликали інтерес читача й критики, а збірка «Мандрівки серця» (1961) не лише закріпила успіх, а й засвідчила справжню творчу зрілість поетеси, поставила її ім'я поміж визначних майстрів української поезії.

На початку 1960-х брала участь у літературних вечорах київського Клубу творчої молоді. Починаючи з 1961, її піддавали критиці за «аполітичність», був знятий із плану знімання фільм за сценарієм Л. Костенко «Дорогою вітрів».

8 квітня 1963 року на ідеологічній нараді секретар ЦК КПУ з ідеології А. Скаба заявив: «Формалістичні викрутаси зі словом неминуче призводять до викривлення і затемнення ідейно-художнього змісту твору. А що справа саме така, свідчать деякі твори молодих поетів М. Вінграновського, І. Драча, Л. Костенко». Це був сигнал до погрому покоління шістдесятників.

1963 — зняли з друку книжку віршів Л. Костенко «Зоряний інтеграл», книжку «Княжа гора» зняли з верстки.

Потім поетичному слову Ліни Костенко було оголошено заборону, її твори не виходили окремими виданнями до 1977 р. Твори й навіть саме ім'я авторки зникли зі сторінок періодики. Поетеса писала «в шухляду». Це тоді були написані й «Берестечко», і «Маруся Чурай», і вірші, що склали книжки «Над берегами вічної ріки» та «Неповторність».

У 1963 р. разом із А. Добровольським Ліна Костенко створила сценарій фільму «Перевірте свої годинники». У 1965 р., коли почались арешти української інтелігенції, Ліна Костенко підписувала листи протесту, а коли у Львові судили В'ячеслава Чорновола та його друзів, вона була на процесі

1968 — написала листи на захист [В. Чорновола](#) у відповідь на наклеп на нього в газеті [«Літературна Україна»](#). Після цього ім'я Л. Костенко в радянській пресі довгі роки не згадувалося.

1969 р. Осип Зенкевич видав у діаспорі велику збірку "Поезії", до якої увійшло все краще, створене на той час поетесою, зокрема поезії, які поширювалися у "самвидаві" через заборону комуністичною цензурою. Ще одна збірка "Княжа гора" була розсипана у 1972 р., що не було дивним, адже звучання поезій збірки було настільки сміливим для того часу, що не можна навіть уявити, що ці твори могли бути надрукованими. 1977 р. надрукована збірка Ліни Костенко "Над берегами вічної ріки", через два роки роман у віршах "Маруся Чурай", а у 1980 р. — збірка "Неповторність". 1987 р. вийшла збірка "Сад нетанучих скульптур". За роман у віршах "Маруся Чурай" та збірку "Неповторність" поетеса отримала Державну премію України імені Т.Г. Шевченка

Очища ти сказав мені: люблю.
Душа складала свій тяжкий екзамен.
Мов тихий дзвін гірського кришталю,
несказане лишилось неказаним.
Життя йшло, минуло той перон.
Гукала тиша рупором вокзальним.
Багато слів написано пером,
Несказане лишилось неказаним.
Світали ноги, веторіли дні.
Не раз хитнула доля терезами.
Слава як сонце сходила в мені.
Несказане лишилось неказаним.

Л. Костенко
ПРОЗЕТ #1

А й правда, крилатим ґрунту не треба.
Землі немає, то буде небо.
Немає поля, то буде воля.
Немає пари, то будуть хмари.
В цьому, напевно, правда пташина...
А як же людина? А що ж людина?
Живе на землі. Сама не літає.
А крила має. А крила має!

Ліна Зозуля

Збірка "Вибране" побачила світ 1989 р. За книжку "Інкустації", видану італійською мовою, Ліні Костенко 1994 р. присуджено премію Франческа Петрарки, якою Консорціум венеціанських видавців відзначає твори видатних письменників сучасності. 1998 р. у Торонто Світовий конгрес українців нагородив Ліну Костенко найвищою своєю відзнакою — медаллю Святого Володимира. У 1999 р. був написаний історичний роман у віршах "Берестечко" і окремою брошурою видана лекція "Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала", прочитана 1 вересня 1999 р. в Києво-Могилянській академії. 2000 р. Ліна Костенко стала першим лауреатом Міжнародної літературно-мистецької премії імені Олени Теліги.

Ліна Костенко — одна з тих, хто не втратив людської гідності в часи випробувань, і її шістнадцятирічне мовчання не виглядало як слабкість чи компроміс з владою, бо свою позицію поетеса завжди виражала прямо і відкрито: її принциповість і прямота настільки лякали й дратували представників влади, що вони з величезним задоволенням у будь-який спосіб примусили б її мовчати. Але Ліна Костенко користувалась такою великою популярністю і любов'ю читачів, що чиновники просто боялись її чіпати.

*...і як би на те моя
воля, написала б я
скрізь курсивами:*

*- Так багато на
світі горя, люди,
будьте взаємно
красивими!*

Ліна Костенко

